387

Број **98.** У Темишвару, недеља 19. (31.) августа 1879. Год. II.

НАРОДНИ ГЛАСНИК.

ИЗЛАЗИ: СРЕДОМ, ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ.
Стаје: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину
На годину: ..... фор. 12
„ по године..... „ 6
„ четврт год. ..... „ 3

За Србију и Црну Гору 35 фран., за Немачку 40 фран., — За Бугарску, Румунију, Грчку, Италију, Русију и Швајцарску 45 фран., за Француску, Енглеску и Америку 50 фр.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
Temesvár (Josefstadt) Schiffgasse 17.

За огласе плаћа се од обичног реда 6 нов. и сваки пут 30 нов. биљеговина.
Припослано плаћа се од реда 10 нов.
Рукописи се не враћају.

Народна странка и карловачки сабор.

„Прегаоцу бог даје махове.“
Његуш.

Српски сабор у Карловцима састаће се ове године у тежим приликама, но игда до данас. Прошли сабори имали су пред собом велики задатак, да уреде цркву и школу у корист народног напретка; али је тако звана народна странка имала тада много чистији положај, сигурније земљиште и далеко веће уздање у себе и у народ. Огромну већину саборску састављали су њени најодличнији чланови; њихова реч била је пресудна у свима саборским питањима, а њихова радња развијала се по неком, напред скројеном плану, који је за време саборских седница само у толико преиначаван, у колико је ваљало обзирати се на мишлење угарске владе. А што је најглавније, већина саборска вршила је свој задатак с уверењем, да народ одушевљено прима њене закључке и очекује најбоље резултате од новог црквено-школског устројства. Клерикална странка била је тако слаба и незнатна, да је, при свој енергији и одважности својих вођа, морала се задовољити са вечитим улагањем протеста и тајном агитацијом по пештанским канцеларијама. У таким околностима, воља већине „народњака“ није знала ни за какве друге границе и обзире сем оних, које јој је налагао ауторитет владиног заступника на сабору, и министарског права, да одобри или одбаци њене закључке.

По од тога доба до данас, протекло је неколико година, а за то време догодиле су се многе ствари, које су измениле ситуасију у бившој војводини. Неуређена и малаксала, народна странка изгубила је своју негдашњу моћ и уплив у народу, чим је остала без вође, у коме је, у неку руку, оличавала своје јединство. У место, да у том ударцу види опомену, да се у напредак не сме ослањати на поједине прваке и навикавати народ, да само у њих полаже све своје наде; у место, да претрпљени губитак накнади партајским устројством, дисциплином и озбиљним радом, — народна странка држала је, да је свој задатак извршила само тиме: што је по неки пут ожалила свога вођу, осветила га каквим новинарским чланком, који му је више шкодио него хаснио, оставила свакоме своме члану пуну слободу пландовања или шпекулирања са народњачким именом, пустила противнике и у најважнијим питањима освајају терен у крилу народа, ћутала онде, где је говорити морала, а говорила онде, где је ћутати ваљало; допустила је, да у њеној средини овлада мртвило, кукавичлук и растројство.

У народу, који је и пре тога већ почео увиђати, какве му је сумњиве користи донела дангубна борба без одређеног програма и практички удешеног плана радње; у народу, који је од свију одушевљених патријотских подвига, пожњео материјални назадак, увећавање државних дација, и поступно укидање некадањих автономних повластица, гонење српског имена и језика, — у том народу, остављеном самом себи и апостолима реакције, морало је малаксати уздање у партију, која се његовом назвала и у једном делу његовом ухватити корена странка староверaца, која му обриче све оно, што му народњаци нису извојевали.

Њихова обећања примају се у толико лаковернije, што иза њиних леђа стоји угарска влада и преко својих органа потпомаже их у борби противу народне странке. На челу пак клерикалне партије стоји човек, који истина не бира сретства и путове за своје цели, али је пре свега на чисто са програмом свога рада, па онда усталац, окретан, лукав, дурашан и енергичан у оној мери, до које се, на жалост, није узнео ни један од садањих првака народне странке. Са партијом, коју предводи такав вођ, са партијом која располаже потпором владином, где јој год ова затреба, несмеју се наши народњаци више упуштати у борбу са голом фирмом народних пријатеља. Они морају пренути из апатичног дремежа, сложити се на једном практичном програму рада, увести неки ред и дисциплину у својој средини и тако обновљени и оснажени наставити своје делање у корист народа. Јер, неучинели то у најскоријем времену, њих ће се народ одрећи и поћи за барјаком, који стоји у чврстој руци. При томе не треба заборављати, да се на том барјаку у име девизе лепрша православни крст, у часу, када се решава велеважно питање, о уређењу православне цркве у Босни и Херцеговини!

У таком партајском стању дочекаће народна странка карловачки сабор и нема сумње, да ће се то стање у неколико огледати и на саборском раду. Истина, неколицина првака народне странке учинили су своју родољубску дужност у прогласу о изборима за наступајући сабор. Они су тиме покушали, да у последњем часу накнаде оно, што су одавна пропустили да ураде. Али ми јако сумњамо, да ће саборски избори испасти у духу народне странке, на свима оним тачкама на којима су пређе повољан резултат показали. Не само што ће противничка странка, оснажена поменутим околностима и окуражена растројством и нерадом народњака, протурити нешто својих кандидата и онде, где их пређе ни имати није могла, него ће се и међу самим народњачким заступницима наћи људи, који ће ове године другачије говорити него на прошлом сабору, који ће у многим питањима гледати да се измире са клерикалцима, само за то, што у својој партији не налазе оне врлине, на које су негда рачунали.

Окром тога, положај народне странке на идућем сабору, биће отежан и самим последицама црквено-школског устројства. Готово је опште уверење свију нас, да су се многе одредбе тога устројства показале непрактичне и да их ваља прекројити. Непрактичност тога устројства признају сада и сами творци његови, јер су из искуства видели, да се многа правила, која на хартији лепо изгледају, не дају на делу извести онако, како су они, писајући их, замишљали. Покрај свију нагомиланих прописа о контроли црквено-школских фондова, прихода и расхода, догађале су се злоупотребе, којима је тешко у траг ући. Надлежно заступништво народа није се довољно обзирало на лична својства оних, којима је поверавало надзор над народном имаовином, него је за њ било главно питање партајско. По мери партизанства, — можда само кафанског и сокачког, — делила су се надзорничка звања на јагму, без зреле оцене људи, којима се вера поклања. Нешто дакле, само устројство, нешто непажња и пристрасност у вршењу његових одредаба, — учинили су, те је у народу разхлађено оно живо одушевлење, са којим је у први мах примљено дело већине саборске. С тога народна странка не ће ући у идући сабор онако славно, као што је из прошлог изишла.

При свем том, ми се надамо, да реакција неће ни овога пута одржати победу и ако ће њена моћ у овогодишњем сабору бити далеко већа, него на свима пређашњима. Ма како да је уплив народњака, сопственом кривицом, ослабио у народу, ма како да су велике махне црквено-школског устројства, народ неће пожелети, да се врати у старо стање неодговорног располагања са народним добром, него ће од својих посланика тражити, да поправе што је укварено, прекрије што је лоше скривено и униште што се као излишно показало. Основа црквено-школског устројства добра је, здрава и корисна. Њу не смемо упуштати ни под коју цену, па макар нам се свима који то бранимо догодила једна од оних несрећа, које су набројене у читуљи новосадског ултраклерикалског трумбеташа.

ПОДЛИСТАК.

ЛУДА.

ПРЕРАЂЕНО ОД **Икн-а**

(4-ти наставак).

— Где су људи прекужили ту болу, — настави г. Јова — ту су се умирили, ту су задовољни и били би срећни, када би их на миру оставили. Погледајте на те низове колена где било у Индији. Природа им је дала све у изобиљу. Чемер државног и политичког живота минуо их је, болесничка надмоћност разума над другим функцијама организма умирила се. Општа их је историја заборавила и они су живили онако, како је људима добро било да живе до проклете Источно-Индиске компаније, која је све покварила.

— У осталом — примети лекар, — маса готово тако исто живи и код нас.

— То би био најважнији доказ у моју хасну. То што ви називате масом, гомилом, светином, то баш и јесте човечански род. Али тој гомили не дају да живи онако, како она хоће — и ето у томе је сва беда. Просвета је врло скупа; држава, религија, војници, све то дави глађу ниже слојеве; а да их сасвим упропасте, износе им на очи своја богатства, развијају у њима неприродне укусе, ненужне потребе и одузимају им сретства која су им скоро преко нужна за живот. Какав је то ужасан, жалостан положај! Доле гамиже народ, кога ломи мисао, кога тамане тежње, које се исто тако слабо испуњавају, као год што се гладнима мало хлеба доставља да свој глад утоле. А између те две болести, те две патње, између грозница због другог живота и јектике због полуделих живаца, између њих најлепши цвет цивилизације, њезина мазна чеда, једини, који се како тако наплаћују нечим. Ко су то? Наше газде и овдашње болтаџије. Али природа се олако вређати не да... она жигоше сваку издају горе од сваког џелата... — продужи он ходајући по одаји и у маху уставив се пред огледалом: — Е погледајте само на ово лице — ха-ха-ха! Зар није ужасно. Упоредите каког било сељака нашег са мном. Ово је нова врста, коју је неки учењак крстио именом „кавкаско-варошка“. У ову врсту долазе чиновници и болтаџије, учењаци, дворјани и сви они албиноси и блесани, који састављају образовани свет — племе слабушњаво, без мишића, ревматично, а уз то глупо, зло, ситничарско, гадно, будаласто. — Ево ја, старац сам у тридесет петој години, дрт, немоћан, некористан, који је провео живот свој као зидска печурка — уф, гадно! Не, не, то тако више не може да иде, то је сувише гадно, сувише гњило. Ваља се вратити природи... одморити се. — Глупо је то подизати и преправљати вавилонску кулу друштвенога устројства. Ваља да је баталимо. Нашто се мучити о ствари немогућој. То приличи заљубљеним девојкама да певају о крилима, о некој лепшој природи, о неком другом сунцу. Ваља поћи дома на меку постељу, коју је припремила природа на свежем ваздуху, у дивљој слободи самоуправства, у силној слободи самовлашћа.

— Дакле просто онако, свак на своју страну, у гору? — рече лекар.

— Људи ће вазда живити у буљуцима, — одговори озбиљно наш г. Јова.

— А реци те ви мени г. Јово — додадох ја — како ће то људи изиграти философију историје и науку о усавршивању, када ће се излечити од хроничне болести historia morbus и почети да живе као мирна стада?

— Да, да, — усхићено прихвати он. — Кондорсе са својом књигом, ха! ха! тако и он пита, ха! ха!

И г. Јова, поцрвене у лицу, жиле му се чеоне напрегоше од прилива крви, он се у маху намршти, стаде озбиљан и зћута као нем да је био.

IV.

— Мислите како вам драго, мој драги лекару, али у животу вашега чудноватог белесника морало се ма шта чудно десити, — рекох ја једном лекару, шетајући се с њим по мраморној тераси на обали морској.

— Е па није чудо, ако се што и десило. Ко је још живио 35 година, па да му се није ништа непријатно десило!

— А шта се њему непријатно десило?

— Ја важно ништа не знам. Ви сами видите какав му је организам. Живци му скоро на површини. Свашта га раздражује. Крви нема. Од природе је слаб. Желудац му врло хрђаво вари. Мајки му је било већ четрдесет година када га је родила, па још након смрти очине. Једва су га полумртва из матере извукли. А још наш

Карловачки ће сабор истина затећи народну странку у горем стању, но у време прошлог састанка његовог, али је с друге стране тај сабор дошао у добри час по њу, јер ће је, надамо се, пробудити из апатичног сна и живље но икакав новинарски чланак подсетити да јој ваља прегнути на озбиљан и разумно уређен народни посао, ако неће да је кроз коју годину прегази реакциона струја, која већ почиње да отима мах у недру нашег народа.

Разговор с графом Андрашијем.

(Свршетак.)

Разговор пређе на источно питање. „Говорило се, да сам противу свог убеђења, само да се услужим дворској партији, приредио окупацију Босне и Херцеговине. То је сасвим погрешно. Ја имам многе пријатеље у двору, али за сво време ја нигде нисам наишао на какву сплеткашку дворску партију, никада још нисам био принуђен, да с таком којом партијом у одношаје ступим. Ја знам само цара, а он се на срећу управља према својим рођеним начелима. Истина је, да је цар желео окупацију Босне и Херцеговине, али окупација је била и мени у вољи, и ја би још онда одступио, да с мојом политиком нисам продрети могао. Пребацивали су ми за жртве, које је борба у Босни стала, али ја сам се збиља стидио, што се грађа дигла због ствари, на које свака држава спремна бити мора. Је ли Француска узела Алжир без крви? Је ли Русија без крви освојила Кавказ? Свуде, где се цивилизација пробија, долази до таке борбе. Ја опет кажем, да нисмо Босну окупирали, ми би се одрекли свега на Истоку. Важност берлинскога уговора тек ће се увидити. Када бих ја своју политику на Истоку још једном изводио, ја бих од почетка до краја морао баш онако опет да радим, као што сам радио. Позитиван, сигуран успех мени је милији, но слава десет добијених бојева.“

Онда министар удари гласом на то, што му је за руком пошло, да с Русијом на миру буде и што је руској држави одузео свако право, да се на Аустрију тужи. Министру није драго било, када је извештач додирнуо унутрашње питање Русије, и исказао мишлење, да је то питање нерешиви проблем. „Европско стање“, примети граф Андраши. „свакако је тако, да Аустрија има прилике, себе да утврди и своје интересе да заступи, а зло би било, када се тим користила не би“.

Разговор дође до интересантне тачке, о значају окупације новопазарскога краја. Министар изрече своју наду, да ће се окупација тога краја обавити без крвопролића. У осталом, скоро ће се знати, ко има право, и да ли се окупација мирно извести може, или ће доћи до сукоба са неким усташима. Јер у најгорем случају, имаће се посла само с појединим четама усташким. Циљ је закључене са Турском конвенције баш то, да се Турска поштеди од сваког немира. Да смо новопазарски крај посели без конвенције, у Турској би се веровало, да је наша походна циљ Солун — и нико неби могао умирити страховање, које би се изродило. „Ја сам“, примети министар „вазда страховао да не дође до рата с Турском, не рад наше војске, не за то, што сам се сумњао у успех, већ ради Турске саме, која би се одмах распала. Да смо се ми за време окупације Босне сударили са Турском у место с појединим турцима, онда би и Македонија, Источна Румелија, може бити и сама Бугарска, у наточ кнезу Александру, одмах устала на оружје а крај би се у том случају лако погодити могао. Ја сам хтео, на Истоку да водим аустриску, а не ни славенску, ни турску политику. Када смо ми на берлинском конгресу захтевали права на новопазарски крај, онда нам је на уму само то било, да обезбедимо нашој трговини један саобраћајан пут а особито то, да осигурамо наше трговачке свезе са Солуном. Осим тога, хтели смо да обезбедимо наш положај у Босни и Херцеговини. Али и ланк у војничким наукама може увидити, да се из новопазарског краја једна војска само не може према Солуну кренути. Када би се Аустрија с таким мислима бавила, онда би њена војска морала ударити моравском долином, дакле преко Србије. У источној политици морамо се чувати сваких изгреда било на коју му драго страну; државнику ваља да је вазда пред очима она циљ, коју он постићи може. На берлинском конгресу новопазарски су крај захтевале пола Црна Гора, пола Србија. Сада ће га аустриска војска посести у циљи, да обезбеди берлински уговор. Акција се на Истоку с тим завршила и за сада се бар даље ништа предузимати неће. Оно што се учинило, политика је реалних интересса; оно што се нама подметало, звало би се политика ветропировића.

На питање о његовом последнику рече граф Андраши: „Ја се надам, да моме последнику дужност неће тешка бити. Толики ће се зарадовати што су се мене опростили. У ствари ја сам зато, да се свака промена у спољноме министарству изостави. Том би се променом само покидале многе свезе, које су држави корисне. Граф Кароји, који је требао да ме смени, одбио је понуду, пошто мисли да није довољно парламентарно спремљен. Ја ћу се, колико могу трудити, да цару препоручим најпоузданијега и најспособнијега човека. Мени је само то чудо, што моји противници још до сада нису могли да предложе никога за мога последника.

Говорило се још о многоме из унутрашње политике. Граф Андраши се једио на песимизам, који је на све стране овладао. „Дуализам није створио ни правник ни каква екселенција. Дуализам је производ историскога развоја. Бог нас је с префесорима поплавио, а они све знају да удесе најбоље. Они би и механизам небески најбоље удесили; они би изоставили елептичне путове и не би допустили окретање око две средине, као што је случај код неких споредних планета. Најзад би нам небеска тела на главу попадала. Све зависи од тога, хоћемо ли хаљину према телу, или тело према хаљини кројити. Оно, што одговара природи једне државе, тек је оно право. Дуализам је за монархију нужност, а показало се, докле се без дуализма дотерати може. Сугласност интереса обојих државних полутина, то је најбољи леп за јединство државно. На послетку мора и у Аустрији до тога доћи, да се образује каква странка, која ће имати толико куражи, да се објави као владина. Јер, или ваља сам владу предузети, или ваља постојећу потпомагати. Али када се сами испод одговорности извлачимо, о овамо влади, коју незнамо заменити са другом, непрестано препреке правимо, онда се устав одоздо поткопава!

Из **Беча** пишу: Питања која се још коначно решила нису, спречавају да се криза у министарству спољашњих дела формално разреши. Граф Андраши се у Гаштајну са немачким канцлером о тим нерешеним питањима разговарао и осигурао се, да ће исти бити на ттани Аустије при решењу истих према берлинскоме уговору. Већ из тога излази, да граф Андраши у наточ своје оставке та питања хоће да обави. То су питања: црногорско-турско због одредбе границе и питање о Арап-Табији; нарочито ово последње је сада постало предмет живе преписке између Русије и европских сила. Као што ће се читаоци сетити, прошлог пролећа посели су били румуни трвђавицу Арап-Табију код Силистрије. Руни су ту тврђавицу хтели Бугарској да задрже, и пра[illegible] силом, те се румуни из Арап-Табије назад пов[illegible] али се у исто време обратише великим силама и [illegible] ваше, њихово посредовање у тој ствари. Тек је пр[illegible] колико дана ступила Русија с предлогом, да се пи[illegible] о Арап-Табији остави на рншење комисији, која ј[illegible] прављала границу Србије; уз то хоће Русија још једн[illegible] да комисија своја решења једногласно доноси. Ау[illegible] Угарска и Енглеска одбиле су већ и с тога тај пре[illegible] што Србија у томе питању није ни мало интересо[illegible] Сада је Русија предложила нов начин за решењ[illegible] ствари. Граф Андраши је посвећен свима појединс[illegible] тих диференција, па мисли, да треба у служби да о[illegible] док их не обави. Већа или мања воља од стране[illegible] сије, да се те диференције згладе, упливисаће на [illegible] или краћи опстанак графа Андрашија у дужности [illegible] тога ће зависити, када ће му наименовати послед[illegible] При свем том надају се, да ће до 15-ог или 2[illegible] септембра п. р. бити у стању последника минист[illegible] именују. Дотле ће још граф Андраши остати у дужн[illegible]

Из **Беча** јављају: Кнез црногорски навози се [illegible] на лађу у Котору. Кнез ће управо из Трста отиј[illegible] брушки стан и тек ће после вечбе 6-ог септемб[illegible] р. заједно са царем у Беч доћи.

Из **Беча** јављају: „Fremdenblatt“ пише, [illegible] граф Андраши врло задовољан са својим путем у [illegible] тајн. Његов разговор са кнезом Бисмарком ма да је [illegible] ватне природе био, има и политичке важности: [illegible] олакшао последнику Андрашијевом, да пријатељске [illegible] шаје са Немачком даље продужи. Мисао, да је кнез [illegible] марк зар успео да приволе графа на то, да своју [illegible] тавку натраг повуче, није основана. Бисмарк то [illegible] ни покушао, јер би му у заман било.

„Neue Freie Presse“ јавља, да ће кнез Бис[illegible] 11 септембра, п. р. поћи из Гаштајна у Беч, да [illegible] Андрашију посету врати. Дотле ће још граф Анд[illegible] послове обављати. С вишег места изразила се жеља [illegible] граф Андраши остане до претстојећег уласка аустро-у[illegible] ске војске у новопазарски крај, и да у политичким [illegible] говорима са кнезом Николом црногорским учесник [illegible]

За последника графу Андрашију, као што с[illegible] **Беча** јавља, биће наименован барон Хајмерле.

Из **Сарајева** јављају: Окупација новопазарск[illegible] краја решена је ствар. Сутра рано (17 о. м.) п[illegible] ће извидна комисија код Вишеграда границу, пра[illegible] маленом турском пратњом и за неколико дана биће [illegible] готова са својим радом. Улазак аустро-угарске војске [illegible] почеће се између 25 и 27 августа. Комисију са[illegible] љају пет генералштабска официра, два интенданта и [illegible] телеграфиста, онда три турска генералштабска офи[illegible] Мајор Милиновић предводи комисију. Најважнија м[illegible] на земљишту, које ће се окупирати, већ су посели т[illegible] ски гарнизони, који очекују на аустро-угарску во[illegible] а онда ће се свакако назад повући, ако се окупа[illegible] мирно изведе. Од држања турске војске зависиће, [illegible] ли народ, који је за отпор расположен, устати на ору[illegible] или неће.

престонички променљив климат, богатство, енглезка болест — то га је дадиљало до човека. Са својима није никада врло својски био. Није ни чудо; он се већ давно занима са земљином болешћу и лечењем рода човечанскога од историје. А његови само о томе мисле, како ће што више новаца да стекну. Његово имање, разуме се, није му могло незнам шта доносити. Сестра је живила о његовом трошку. Али зато он не мари, код њега новац много не значи. Из почетка је, веле, живио мирно, бавио се науком, није излазио готово никада из својих одаја, заљубио се у музику, читао је свашта, само што није никако хтео у чиновнике. Онда га је, веле, некаква девојка преварила и опапуљила. Од тога је доба стао све туробнији, теретнији за своју околину. Хипокондрија се развијала и — оправише га на пут.

— А каква га то девојка обманула?

— Вама се већ ваљда врти по глави слика Вертера и Шарлоте, писма, пиштољи. — И ви сте чудна сањалица! Али умирите се, та је историја врло проста Шарлота је била сестрина собарица. Он је врло стидан и од како га је није прилазио ни на близу женскињу. Незнам како их је бог саставио, тек, говоре, да је врло волео ту девојку, узбражавао је да је чудо неко пронашао у њој, дивну певачицу, дар неки особити... А она, у договову са својим љубавником, покрала га — и то вам је цео роман. Ја сам је видио, баш при поласку нашем. Није ништа особито, али није ружна. Да смо даље остали, ја бих се трудио, да је придобијем себи.

Више ништа нисам могао дознати од мога патолога, мени је досадно било, што се он тако сиграјући тоциља кроз живот, досадно, рекох, а може бити и да сам му завидио...

Вита, висока ђеновкиња у црном оделу и умотана у бео, дугачак, за косу придевени вео, шмукну мимо нас, не приметно се осмехну, жмиркаво нас погледа и оде брзо. — Ah che bellezza che bellezza! — уздахну лекар. Она се осврте и захвали му оним грациозним, лаким, чисто талијанским покретом руке, како се оне захваљују, и као да је и то било мало, она му се лако поклони својом дивном главом. Лекар пође за њом.

Ја га манух и упутих се у Stabilimento della Concordia.

То је најлепша, најдивнија кавана у целој Европи. Ту шетајући међу шедрванима, цвећем, сред дивних гласова мучичких, прелазећи из мраморних дворана у башту и из баште у дворане удешене al fresco, посред енергичких, кудравих глава римских изгнаника, сред предугачких савојских бркова и ђеновских лепотица, ја сам једнако размишљао о г. Јови.

Сећајући се његових речи и приче лекарове, ја пођох према једном малопом столићу у башти и наручих сладоледа. Када ме опази један човек за оближњим столом он брзо устаде, испи на брзо своју чашу розолије и спремаше се да иде. То је био момак г. Јове, који се оно онако дивно протезао на колима.

— А што идете? Ја вама не сметам, а ни ви мени.

— Молим — рече Коста, скинув капу, — нама се не приличи, да седимно с господом.

— Та ви сада нисте у Београду, ни у Крагујевцу! Молим вас метите вашу капу на главу и седите — [illegible] ћу ја отићи.

Он остаде и мету капу на главу, али није хтео [illegible] како да седне.

— Али ви сте пре мога доласка седели. Јесте [illegible] ви знали, који су поред вас седели? Може бити да [illegible] били какви кнежеви.

— Оно је тако. Али ви сте наш, а они, шта [illegible] они — талијанци.

— Е, ово је мој човек, — помислих ја и поруч[illegible] стакло марсале и две чаше.

— Шта је то тако ваш господин Јова посрнуо [illegible] здрављем? Жао ми га је, јер ми се чини да је вр[illegible] добар човек.

— Таких је, простићете, врло ретко. То вам је пра[illegible] душеван човек. И мени га је, простићете, жао, — вр[illegible] жао. Све се нешто заноси... Така му је већ тали[illegible] Свашта он прима к срцу, ништа њега не весели. Н[illegible] када, када му је тешко било, посадио би се, простићете [illegible] за кравир — па је свирао, — тако је свирао, м'ајал [illegible] свако банда. Многа господа, велика господа, госпо[illegible] праве госпође, простићете, често су тада застајале п[illegible] прозором, да се наслушају. Колико сам пута, гледајући [illegible] на то, топио се од милине, што мој господин тако [illegible] зна. По некад је, простићете, тако жалосно свирао, [illegible] ми ударе сузе на очи. Али од када више не свир[illegible] простићете, стао се све више снебивати, опадати, [illegible] лико сам ја запазио.

(Наставиће се.)

Из **Сарајева** пишу: Комисија за регулацију вароши живо ради. Како се чује ц. к. влада је намерна да гарантира Сарајеву зајам, кога би варош учинила у цели, да се варош опет подигне. — Од неког доба учестале се паљевине шума у Босни. Паљевине се приписују које нехату, које злој вољи. Земаљска се влада према томе нашла у невољи и издала је строге наредбе на среске власти и општине. Оближња сумпоровита бања Илиџа, коју је скоро влада издала под најам овдашњем варошком лекару, пуна је гостију, међу којима су многе породице погорелаца, који су се овде настаниле, док не дође, да се опет у варош повратити могу. Овде има још сијасет погорелаца који под ведрим небом станују. Док траје лепо време, моћи ће и тако које како да проводе, али шта ће бити док наступе хладне и кишовите јесење ноћи? Зар ту неби савесно било, да се сва она војска, која баш не мора у вароши остати, где год премести одавде, те да се ови јадници под кров сместе? Становници сарајевски, особито они, који су се из Аустро-Угарске амо доселили и којих је сваки дан све мање, једва чекају да се Босна ђумручки веже са Аустро-Угарском.

Из **Београда** пишу „Преси": То, што је онномад тако изненадно отпутовао Ристић у Ниш изазвало је читаву хрпу различитих гласова. Већина их се слаже у томе да Ристић, који за десет месеци није могао приволети кнеза, да у Београд дође, сада сам у Ниш иде, да своју оставку лично кнезу преда. Овај глас некако више распростиру присталице, но противници министарства. Провиди се из свега лукавство, по коме би се после повратка Ристићева из Ниша исти као победилац славио. Поред гомиле питања, која ваља да се реше, поред заплета и тешкоћа целог положаја тешко је заиста решити, шта је баш истина у свему. Али где се дими мора и горети и с тога сада ови гласови потврђују истинитост оних вести, о којима вам се већ јавило, да је положај садашње владе врло уздрман. Млад народ као што је наш воли промену па и у политичким питањима, а за последњих година развијале се код нас ствари тако, да је опште нерасположење таман могло да набује. Министарство истина пресуђује ствар с другог, много практичнијег гледишта: оно се само о томе брине, како ће добити већину на великој скупштини. Како још и данас ствари стоје, можемо у кратко чиновничке и свештеничке агитације поуздано скоро рећи, да министарство већину на великој скупштини, за коју само народ посланике бира, неће имати. Најенергичнији опозиционари, као Гарашанин, Лазаревић (?), Пашић итд. биће кандидирани на неколико места, а при изборима ће доћи до живе борбе. Наши су скупштинари осим тога већином сељаци, а они пре сваке политике хоће, да им свако министарство онамо помаже, где их најбоље тишти. Тај положај није тајна кабинету, а ја се не сумњам, да би Ристић баш од срца радо у дванајстом часу оставку поднео. Он ће се свакако у Нишу потрудити, да побркане одношаје с двором опет поправи и гледаће свакако, да приликом доласка бугарскога кнеза „сјајан ефект" постигне. Но ако су ме из Ниша добро обавестили, онда са питањем о опстанку данашње владе стоји сасвим друкчије. Двор никако није расположен, да своју судбину с Ристићевом везује; али је сада ствар у томе, хоће ли кнез Милан у садашњим заплетеним приликама наћи људе, који би у овоме часу готови били, да садашње министарство смену. Ако је Ристић уверен, да ће стећи већину на скупштини и ако кнез Милан не узимаде већ при руци какво ново министарство, онда ће садашње остати; иначе ће може бити већ први дани месеца септембра донети Србији нову владу.

Из **Букурешта** пишу: Наше се камаре опет одложиле до 1-ог септембра, пошто се наши министри Боереско и Брећан још нису у престоницу повратили. Од успеха кога је Боереско постигао код дворова зависи ће, какав ће предлог влада уставодавном телу односно јеврејскога питања поднети. О том успеху говоре различито. У круговими, који с владом у дослуку стоје говори се, да је Боересеку у Бечу и Берлину обећана помоћ у толико, у колико се његов програм о извођењу члана 44-ог берлинскога уговора усвоји. Једно стоји као сигурно, да се у нашим камарама десио у последње време обрт, који је собом донео, да се број оних, који јеврејима дају само лично право на тражење грађанства јако увећао, тако, да Брећан више никако не може рачунати на већину у камарама, ако им друго нешто предложити мисли.

Русија се опет спрема за-рат! — Једва је довршила мучну ма и славну борбу на балканском полуострву, а већ се спрема да у нов рат угази. Полузванично „С-тъ Петербургскія Вѣдом." јављају, да ће се на заповест ратног министара а са одобрењем министарства унутрашњих дела, скорим пописивати коњи за војену потребу. И иначе је ратно министарство велике војене спреме наредило. У руској Пољској, па онда у крајевима близу Аустро-Угарске, у Волинији, Подолији, кијевској губернији и Бесарабији на скоро ће се веће војске концентрисати, које ће сам цар Александар II. доћи да пореглед.

А у Азији руска војска већ продире у срединиу њену — противу Теке-Туркомана. Сумње нема, да ће са њима Русија и онда олако свршити, ако на енглезе међу њима нађе.

Лист „Руская Правда" напала је на српску владу због њене мотивације наредбе, којом се „Преси" забранио улазак у Србију. Тај лист налази како је то врло чудно, што се у тој наредба званично прокламирало начело, које сама српска влада не поштује, па га и у самој тој наредби вређа.

„Новое Время" јавља, коко је руска влада наредила, да се сви немачки листови из Аустро-Угарске и Немачке, који у Русију долазе и који садрже у себи чланке противу Русија не забрањују, већ да се оправљају „цели" њиховим уписницима по Русији.

Из **Цариграда** јављају, да се грчко-турска конференција, која се у петак састати требала одложила до недеље, пошто Сафет-паша још није готов са одговором на меморандум грчки, кога је Кондурпотис прочитао на првоме састанку. Уверава се, да ће Сафет-паша у томе своме одговору да обележи све крајеве, које Порта хоће да уступи Грчкој, и тиме мисли да доскочи оним гласовима, који су се растурили и по којима излази, да Порта само жели да одуговлачи ту ствар.

Из **Цариграда** јављају: Порта је опет огласила реформе. У полу званичним листовима турским јавља се, да су законици односно преображају вилајетске управе довршени. Ти закони обухватају све гране јавне службе и оснивају се на начелу децентрализације. Али влада сматра за нужно, да се пре објаве тих закона, посаветује са покрајинским претставницима, те ако би се још што поправити требало. Чим се и то учини, под неће се ти законици међународној комисији на преглед и потврду и прогласиће се као важећи за целу турску царевину.

Цар Јован, абисински, огласио је рат новоме вицекраљу мисирском и кренуо већ силну војску противу њега. Нови вицекраљ мисирски прилично се уплашио и не нада се никакоме добру за своју државу, ако до судара дође. Сада јављају из **Александрије:** Гордон-паша полази преко Масауа у Адују, где се баш сада цар Јован бави, да му поднесе од стране вицекраљеве услове мира. Француски конзуо у Масауаји пратиће Гордона-пашу на томе путу. Абисинску војску предводи Рас Михаило, а мисирском војском привремено заповеда Нузер-паша. Ако Гордон-паша са мисијом својом не успе, онда ће он предводити мисирску војску.

СРПСКА ВИША ДЕВОЈАЧКА ШКОЛА У ПАНЧЕВУ.

Народни завод овај за више образовање младих Српкиња постоји већ од пет година дана. Дојакошњи успеси ученица, које су школу ову свршиле, показали су, да је ово један од најбољих завода српских овакве врсте. С тога се школа ова препоручује нарочито оним родитељима, који су до сада слали кћери своје у стране и туђинске заводе, где су им се деца за свашта друго пре могла спремити, само не за честите и ваљане Српкиње и добре кћери народа свога.

Цео наставни течај у овој школи обузима четири године у четири разреда. У први разред се примају оне ученице, које су свршиле четврту класу основне школе, или које су у стању да положе пријемни испит за поменути разред основне школе.

У овој школи између других предмета учи се нарочито **немачки** и мађарски језик, наука о држању куће, **музика** и певање, а тако исто обраћа се особита пажња на женске ручне радове. Поред свега тога учиће се од идуће школ. године и француски језик — у приватним часовима.

Оним родитељима са стране, који би вољни били, да даду своје кћери у овај завод, нека је на пријатно знање, да се неколике овдашње одличне куће управи пријавиле, које би врло радо под умереним условима једну или две ученице у стан и препитање узеле.

Предавања у овој школи одпочеће 1. септ. т. г. по старом кал.

Све повчане пристојбе за ову школу износе прве године само седам, а после сваке године само по шест ф. а. вр.

Ко би желео о свему овоме поближа извешћа, нека се изволи обратити на потписану управу, која ће на свако питање брзо и тачно одговорити.

Управа срп. више дев. школе
у Панчеву (Ungarn.)

ДОПИСИ.

(*) **Нови Сад** 13. августа 1879.

Као ревностан читалац вашег цењеног листа, нашег омиљеног „Народ. Гласника", не могу пропустити, да и ја од моје стране не допринесем коју у хатар истине и правде. Ја вам морам одмах исповедити, да се слабо упуштам у дописивања, па за то молим, да ме као новајлију извините, ако баш не пишем са свим вешто. Ваш цењени лист „Народ. Гласник" можемо рећи, да је у нас једини лист, који без зазора говори истину, па за то га сви и уважавамо, и наша је најсветија дужност, особито нас младих људи, који тек сад улазимо у живот, да сви заједнички порадимо око тога, да нам ваш цењени лист буде прави народни гласник у овим нашим помућеним друштвеним и политичким односајима. Па за то сам се и ја ево латио пера, да вам будем на услузи, ако ћете ми дати места у вашем уваженом органу.

Уверени сте, да сваки број вашега листа читамо са највећом пажњом, а наши либерали све се грабе, само кад га се дочепају, али особито онај допис из Новог Сада. Сирома др. М. Ђорђевић, баш му не даду мира! Ваљада је мислио, фала богу, само кад није ту више онај проклети Тодоровић, сад ћу бар мирно спавати, нема кога, да ме „чибука", као што је врло добро споменуо дописник. А и господа професори су се преварили у рачуну, мислећи зар, нема „Страже" и „стражара" сад ћемо бити мирни, и можемо без бриге викати против комуниста и социјалиста! Сиромаси они, кад зазиру од широки шешира и велики чизама! Али се тврдо надамо, да ће „Народни Гласник" бити онај будни стражар, који ће бдити, да се некужи наш друштвени живот којекаквим глупостима и недотупавностима, особито на пољу наше књижевности.

Али збиља, кад сам споменуо професоре новосадске, морам рећи у хатар истине, да оно све стоји, што се наводи, како професори грде и мрзе социјалисте; али покрај свега тога морам признати, да оно не стоји, што брат дописник рече за професора Обркнежевића. Ми га ђаци познајемо од дуже времена, али да је он незналица у латинском или грчком, то не сме рећи ни његов највећи противник. Оно што се приповеда о њему и Туроману у допису, и много друго које шта, то будите уверени, да је злонамерна измишљотина, каквог хрђавог ђака, па је дописник то узео за готов новац. Нерадо хвалим друге онако од ока, али ћу рећи свагда истину, да је професор Обркнежевић од наших најваљанијих и најуреднијих професора, и да на њега никако не пада сенка. У том погледу, он заслужује поштовања.

Избори за собор проузроковали су велико таласање у народу, и ту су се опет показали наши либерали у својој правој фарби, као што видите из новина, красне „Заставе". Чули сте, како Абуказем дува у затпору. Бадава, наши либерали правници знају чудо параграфе! Имам и ја још много које шта, да вам одавде пишем, а то другом приликом. Надам се ове јесени ићи у Банат, и онда ћу узети себи слободу, вас походити и лично се познати, најдуже за 16 дана.

Бањалука 14 августа 1879.

Нађох се мојим послом и у Бањалуци. Ово је место при окупацији пострадало као и друга, беше готово сасвим разорено, а сад се на врат на нос брзо изнова оправља и подиже, но још се види свугде пустош и развалине крвавога рата и људског беснила.

Хтео сам да се подуже овде позабавим, те сам разбирао за станове, нађох да су доста скупи и прескупи. Једна мала собица 10 фор. месечно, а храна и остало доста је скупа, но тек може се све потребе подмирити, ко има новаца може и да живи.

Долазио сам у додир и са господом и беамтерчићима, ови се сви туже на скупоћу и свима тешко пада, што морају униформе да набављају и да плаћају, јер строго је наређено да сваки чиновник мора имати прописану униформу.

Народ уопште ћути и посматра, брине се како ће идућу зиму претурити, сиротиње па и отимачине доста.

Што је новца од окупације дошло у Босну, то се све сабило од Брода па до Сарајева, а од тога новца што је добио наш Бошњак па ма и турчин био, то више не долази без велике муке у обрт, јер је Бошњак напаћени патник, који тек зна да чува беле паре, за црне дане.

Видео сам многе јаднике, што их жандарице и војници дотерују овдашњем суду, јер овде је седиште суда. За ово неколико дана од како се овде бавим, дотериваше сваки дан по њих 10—15 у судске апсане, а то највише ради отимања, убиства и силовања, а неке и за крађе.

Неки ме пријатељи поуздано увераваше, да их је сада свега у судским апсанама око 226 душа.

Овде ме многи запиткиваше, је ли истина да ће Васо Пелагић добити дозволу и вратити се у отаџбину — Босну. Народ га врло жељно изгледа и очекује, јер се нада да би се он сада примио учитељства, те да би под овом христјанском владом могао много народу користити.

Овде се чине озбиљне припреме за улазак војске у новопазарски санџак. Дакле ма да се ово и оно изврће по новинама, али је улазак известан и то скоро.

Дакле све се више потискује „der Zug nach Osten“, те ће сада балкански полуоток много претрпити од западне културе и културтрегера.

За сада нека вам је доста, док се опет не јавим.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

Беч 18 августа. Овде се поговара, да ће кнез Никола потписати с Аустријом конвенцију, која би дозвољавала пролазак аустриској војци кроз Црну Гору. Ова вест слабо вере стиче.

Беч 18 августа. Руски „Правительственый Вѣстникъ“ доноси званичан укор руској штампи, што се дала завести нападајима стране штампе противу Русије и ударила сама у нападаје.

Беч 18 августа. Из Варшаве јављају: Цар је синоћ стигао овде дочекан одушевљено од народа. Сва је варош свечано окићена а у вече је било осветлење. Овамо је стигао и генерал Мартајфел, који је дошао цара да поздрави.

Беч 10 августа. Лондонски листови доносе из Београда вест: Због држања Румуније у јеврејском питању овде су поново наступиле тешкоће односно закона о емансипацији јевреја. Сви министри, сем Ристића, желе, да се решење тога питања одгожи.

Арад 18 августа. Бирачи се поделили. Избор Јеврића прилично осигуран. За Крестића се извесно ништа не може казати.

Вршац 18 августа. Овде је проглашен Антоније Хаџић за кандидата на српски сабор противу Милосављевића. Клерикалци живо раде за изборе, али мало изгледа имају.

РАЗЛИЧИТО.

☐ У „Застави“ читамо нападај на Шандора Радовановића, што се тобож упиње, да се у старо-пазовачком срезу за кандидата протури. Нападај је прилично безобразан и издаје само љутину уредника јој, што је своју кандидатуру у једноме срезу повући морао — као што чујемо.

Нови кандидати за карловачки сабор: у Вршцу г. Тона Хаџић, у св. андрејском срезу Милош Димитријевић и Јеремија Мађаревић или Милан Костић, у оточком срезу поп Дане Прица и Васа Пауковић, у Барањи г. Радослав Андрић и Ст. Поповић школски референт.

⁂ У „Народ. Новин.“ читамо: г-ђа Камила Ружичка-Остојић, из Загреба, која од три године редовно посећује јавне течаје на источној академији у Бечу, саставила је и издала турско-немачки речник, који је њег. величанство цар и краљ благоизволио примити, те списатељици у признање за ваљаност дела подарио златну медаљу за уметност и знаност. То је први турско-немачки речник.

— (Један српски завештај.) Ђорђе Мештровић и његова супруга рођ. Марија Ценовић завештали су своју земљу у Коморишту ($106^1/_2$ ланаца) као и кућу своју на том земљишту са споредним зградама на то, да се оснује и издржава једна чисто мађарска школа! Министарство просвете већ је изјавило благодарност завештачима за тако патриотско пожртвовање. —

⁂ У темешком и торонталском комитату смуцао се некакав варалица, који се издавао за свеца. Народ га је називао „антикристом“. То је млад дечко око својих 10 година из Срема родом. Говори српски, влашки и мађарски, а не зна ни да чита ни да пише. Њега су окружавали 12 ђакона, а живио је о сеоском трошку. У Наћфалу је прикупио некаких 50 ромих људи, да их извида. Али га ту сустиже судбина. Нотар Шефер га ухвати и затвори, ма да се цело село подигло било да протуву брани. (О овоме ваља видити допис из Прига у 32-ом броју „Нар. Дласника“.)

ИСПРАВКА.

У 93. броју овога листа подкрала се замашна погрешка. Тако у допису из Прига стоји: „Пређе је поджупан дизао устанке“ а треба: „Предци су поджупанови дизали устанке“, што се овим исправља.

Трговина и обртност.

Темишвар 17 августа (Житна радња).

Шеница	73	кил.	тешка	ф.	9·50— 9·70
«	74	«	«	ф.	9·80—10·—
«	75	«	«	ф.	10·50—10·75
«	76	«	«	ф.	10·70—10·85
»	77	«	«	ф.	10·90—11·—

Раж нова по мет. цен. ф. 6·90—7 — јечам за фабрике шпиритуса ф. 6·40—6·70 за пиваре 8·20—8·50 зоб нова м. ц. ф. 5·25—5·30· кукуруз стари мет. цен. ф. 6·40—6·50, репица стара мет. цен. ф. 9·50—10·— (Све по 100 килограма.)

Будимпешта 17 августа. (Житна радња) по званичном извештају шеница нове потиске продато 200 м. ц., 78·0 к. тешка фор. 12·50, пештанске продате 100 м. ц. 78·0 кило. тешко ф. 12·10, банатске 205 м. ц. 76·2 кил. тешка фор. 12·22, термин 3 месеца, раж продато 400 м. ц. фор. 8·15 за готово, кукуруз продато 2·400 м. ц. по ф. 6·60 за готово, јечам продато 500 м. ц. фор. 9·— пролетња шеница ф. 12·65—12·70, роба јесења шеница ф. 11·—11·95, роба јесења зоб фор. 6·20—6·25, роба кукуруз за септ.-октомбер фор. 6·60—6·65, роба репица кол за август-септембер фор. $11·^6/_8$—$11·^7/_8$ роба.

Курс бечке берзе од 18. (30. авг.)

Ц. к. Дукати	ф.	5·54
Сребро	»	—·—
Наполеони	»	$9·33^1/_2$
Немачки марак	»	57·70
Лондон	»	117·65
Деонице аустр. народне банке	»	822·—
Темишварске разтеретнице	»	85·

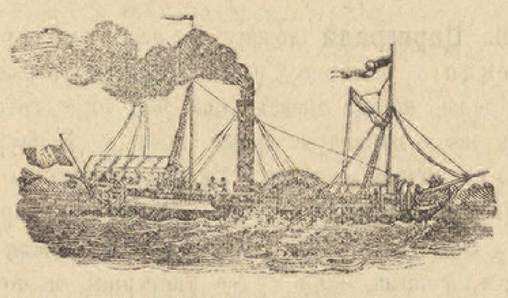

ПЛОВИДБА ПОШТАНСКИХ ЛАЂА НА ДУНАВУ

од 3. (15.) марта до даље наредбе.

НИЗ ВОДУ:

Из БЕЧА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у 7 сах. у јутру.
« БУДИМПЕШТЕ у ЗЕМУН: недељом, понедеоником, вторником, четвртком и петком у 11 сах. у вече.
« БУДИМПЕШТЕ у ОРШАВУ: недељом, вторником и петком у 11 сах. у вече.

УЗ ВОДУ:

Из БУДИМПЕШТЕ у БЕЧ: сваки дан у 6 сах. у вече.
« ОРШАВЕ у БУДИМПЕШТУ: четвртком, недељом и вторником у 8 сах. у јутру.
« БАЗЈАША у БУДИМПЕШТУ: четвртком, недељом и вторником у 2 сах. после подне.
« ЗЕМУНА у БУДИМПЕШТУ: понедеоником, средом, четвртком, петком и суботом у 6 сах. у јутру.
« НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: понедеоником, средом, четвртком, петком и суботом у 11 сах. пре подне.

У БУДИМПЕШТУ долази: у вторник, четвртак, петак, суботу и недељу између 3—5 сах. после подне.

НА ТИСИ:

Из СЕГЕДИНА у ЗЕМУН: четвртком и недељом у 6 сах. у јутру.
» СЕГЕДИНА у ТИТЕЛ: понедеоником и петком у 6 сах. у јутру.
Из ЗЕМУНА у СЕГЕДИН: понедеоником и петком у 6 сах. у вече.
Из ТИТЕЛА у СЕГЕДИН: средом и суботом после подне. Са преноћивањем у Новом Бечеју.
« НОВОГ БЕЧЕЈА у СЕГЕДИН: вторником, четвртком, суботом и недељом у 5 сах. у јутру.

НА САВИ:

Из СИСКА у ЗЕМУН: понедеоником и петком у 6 сах. у јутру.
« ЗЕМУНА у СИСАК: понедеоником и петком у 6 сах. у јутру.

ПОРЕД СРПСКЕ ОБАЛЕ:

Из ШАПЦА у БЕОГРАД: средом и недељом после подне.
« БЕОГРАДА у ГРАДИШТЕ: вторником, четвртком и суботом, после доласка прве земунске локалне лађе.
« БЕОГРАДА у МИЛАНОВАЦ: суботом у јутру.
« МИЛАНОВЦА у БЕОГРАД: недељом у подне, са преноћивањем у Градишту.
« ГРАДИШТА у БЕОГРАД: понедеоником, средом и петком у јутру.
« БЕОГРАДА у ШАБАЦ: средом и недељом у јутру, после доласка прве земунске локалне лађе.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Изишао је из штампе:

РАД

ПРВОГ ЕПАРХИЈСКОГ УЧИТЕЉСКОГ ЗБОРА

темишварске и вршачке епархије.

Држаног у Темишвару 23. 24. и 25. јуна 1879.

Цена му је 15 новч. и може се добити и у штампарији „Народ. Гласника“ у Темишвару.

У штампарији **„Народнога Гласника“** могу се добити следеће књиге:

Дјела Јакова Игњатовића књига друга....	цена ф.
Шест калифорнијских прича Брета Харта..	«
Шта знамо о узроцима појава у органској природи од професора Хекелија.....	«
Гимнастика као установа за развијање телесне и моралне снаге човека и народа од И. В. П.	«
О душевним болестима у опште и о заразљивом развоју истих одељито од С. Крупова	«
Kampf und Sieg. Social-Politischer Roman	«

И МОГУ СЕ ДОБИТИ КОД Г. Г.

Браће М. Поповића књижара у Новоме Саду, Велике Валожића књижара у Београду, Милоша Грабовачког књижара у Земуну, Миливоја Каракашевића књижара у Сомбору, Р. Ј. Поповића књижара у В. Кикинди, Спире Петровића у Котору, Б. Н. Поповића трговца у Вршцу, Милана М. Алексића у Б. Селу, код Карла Хелфа и Фези и Фрика књижара у Бечу, Павловића књижара на Цетињу и Ј. Клисарића у Карлов.

Штампарија „Нар. Гласника“.

„СРПСКА ЗОРА“

илустровани лист за забаву и поуку

ГОДИНА ЧЕТВРТА.

Ових дана изићиће из штампе 7. свеска „Српске Зоре“ са овим садржајем:

I. ТЕКСТ.

Ђура Јакшић написао Милан Кујунџић. — Поп Андреја Јанови Обилић. Приповјетка од ⁄ Стј. М. Љубише (свршетак). — О Црногорцима. Писма Љубомира П. Ненадовића. VI. писмо. — Звона са цркве у Н. приповетка од Х. — Последња вила. Роман Х. Балзака. — Весници времена од проф. А. Матића. — Прота Ј. Ивачковић. патријарх срп. и архиепископ карловачки. — Арсеније Стојковић, владика будимски. — Слике из културног живота словенског. XI. пише Едвард Јелинек. — Књижевни претрес. а.) нове књиге, б.) Пелагићев „Стварни домаћи учитељ“.

У прилогу Прегледне белешке (књижевност Новинарство. Школа и црква. Позориште и уметност. Друштва и скупови. Умрли. Ситнице. Шта бива по свету.) коњички скок. Аритмограф. Гласник. Огласи.

II. СЛИКЕ.

Прокопије Ивачковић, патријарх српски. — Арсеније Стојковић, владика будимски. — Свети гроб. — Китајски свирачи.

III. НОТЕ.

„Коло“ за гласовир ставио Др. Јован Пачу. Ово је „коло“ посвећено госпођи Даници Павловићки рођ. Трифунчевој.

Администрација „Српске Зоре.“

Као издање књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду изишла је нова књига:

ЈЕЛКА

ПОВЕЛА

КОСТЕ РИСТИЋА

(БИБЛИОТЕКА ЗА ЖЕНСКИ СВЕТ, СВЕСКА IX.)

Цена 25 новч.

ПРИВАТНИ ОГЛАСИ.

Eine deutsche
Gouvernante oder Bonne

wird für eine Familie in Rumänien gesucht. Die Betreffenden mögen sich an die Administrat. dieses Blattes wenden.

НОВИ САД 1875.
СРЕБРНЕ МЕДАЉЕ.

СЕГЕДИН 1876.
ЗА ЗАСЛУГУ

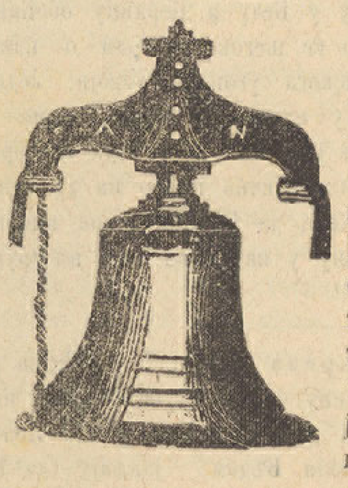

ЗВОНА

у свакој величини, са одређивањем гласа (тона) у напред. Особито препоручујем мој налазак пробијена (durchbrochen) звона, која имају особито добар тон, тако, да такво звоно од 100 фунти тежине равно је другом од 140 фунти. Налоге извршујем брзо и тачно; с тога се препоручујем публици

Антон Новотни,
звоноливац у Темишвару.

4—12

Одговорни уредник П. Јовановић. Власник штампарија „Народнога Гласника.“ Штампарија „Народнога Гласника.“